

A TURISZTIKAI KONJUNKTÚRA ALAKULÁSA

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

2023. december

Budapest, 2024. január

Készítette a GKI Gazdaságkutató Zrt.

E-mail: gki@gki.hu

Honlap: www.gki.hu

Postacím: 1461, Budapest, Pf. 232.

Készítették:

Dr. Molnár László

Udvardi Attila

Szerkesztette:

Udvardi Attila

A tanulmány a Magyar Turisztikai Szövetség és a VIMOSZ megbízására készült.

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK.....	2
VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	3
A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI.....	12
TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX.....	13
Módszer.....	13
Az index és összetevőinek alakulása.....	13
A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI.....	18
Foglalkoztatás.....	18
Üzleti helyzet, teljesítmény.....	19
Árak, költségek.....	22
Eredményesség.....	28
Fejlesztések.....	29

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

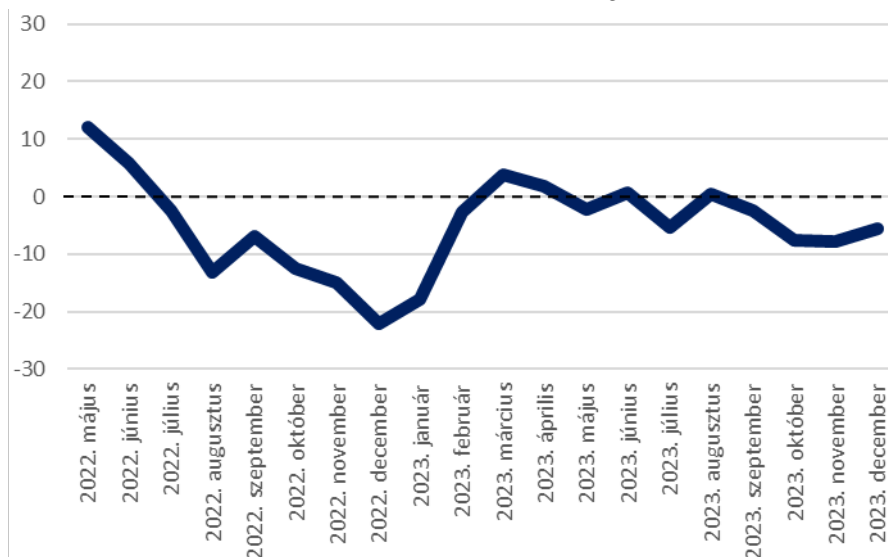
A tágabb értelemben vett turisztikai ágazat (turizmus, vendéglátás, rendezvényszervezés stb. a továbbiakban turizmus) régóta küzd a kevésbé reprezentatív felmérések eredményeiből adódó információhiánnyal. Ezért a Turisztikai és Vendéglátó Munkaadók Országos Szövetsége (VIMOSZ) a Magyar Turisztikai Szövetség Alapítvánnyal és a GKI Gazdaságkutató Zrt.-vel közösen megalkotta a Turizmus Konjunktúra Indexet, mely havi gyakorisággal méri az ágazatban a konjunktúra várható alakulását, a piac és a közvélemény számára ezzel információt biztosítva a közeljövőben várható trendekről.

A felmérés a turizmust, mint szektort tágan értelmezi, az alábbi alágakat vizsgálja:

- szálláshely szolgáltatás (TEAOR 5500)
- vendéglátás (5600)
- utazásközvetítés, utazásszervezés (7910)
- konferencia, kereskedelmi bemutató szervezése (8230)
- fizikai közérzetet javító szolgáltatás (9604)

Jelen felméréssel együtt több mint 1,5 éves visszatekintéssel rendelkezünk az index alakulásáról.

A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

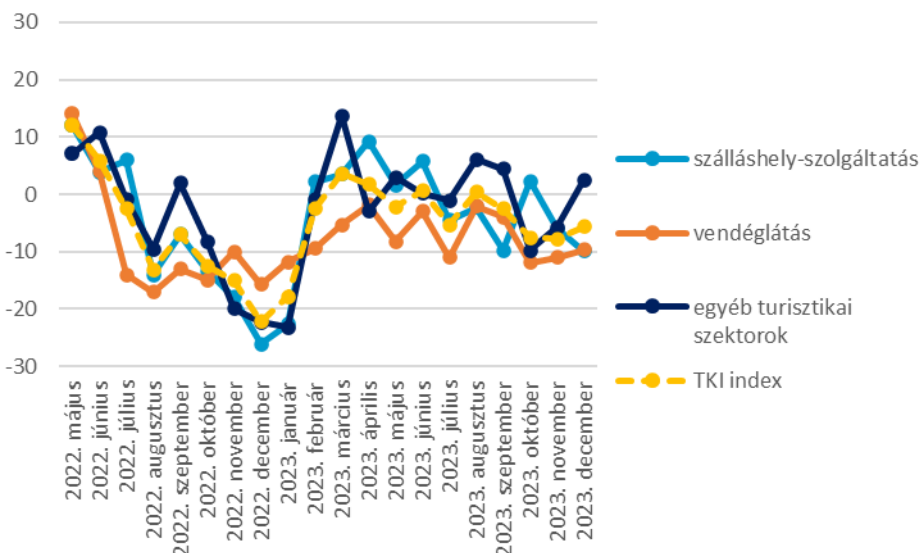

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index 2023. decemberben -6 ponton állt (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői helyzetüket enyhén romlónak érzékelik. Az index értéke 2 ponttal nőtt az év utolsó hónapjában, ezzel jelentősen, 16 ponttal haladja meg az egy évvel

ezelőtti értékét. A szálláshely szolgáltatásban csökkent az index (-10 pontra), míg a vendéglátásban enyhén (-10 pontra), az egyéb turisztikai szektorban jelentősen emelkedett (+3 pontra).

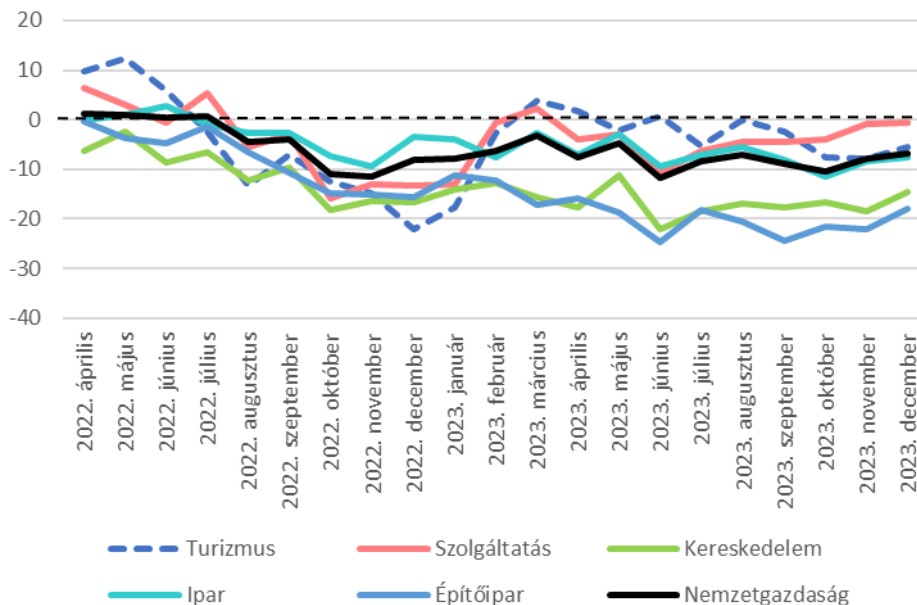
A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index decemberben alacsonyabb volt a GKI EU számára végzett konjunktúra kutatásában mért **szolgáltatási szektor konjunktúraindexénél** (-1 pont), meghaladta ugyanakkor a nemzetgazdasági átlagot képviselő GKI üzleti bizalmi indexet (-7 pont), valamint jelentősen meghaladta az építőipar (-18 pont) és a kereskedelem (-15 pont) indexét.

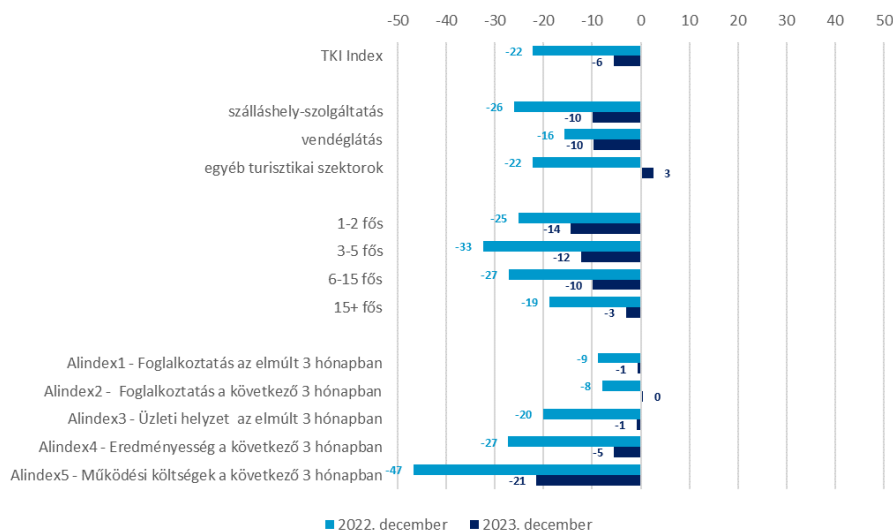
Ágazatok konjunktúraindexe - 2022. április - 2023. december (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Amennyiben a 2023 decemberi TKI indexet összevetjük az egy évvel korábbival (2022. december), jelentős javulást tapasztalunk. Igaz ez egyrészt a szektor mindhárom alszektorára, másrészt minden méretcsoportra, harmadrészt pedig a TKI index mindegyik alindexére.

A TKI indexek és alindexek éves változása 2022. december és 2023. december között (pont)

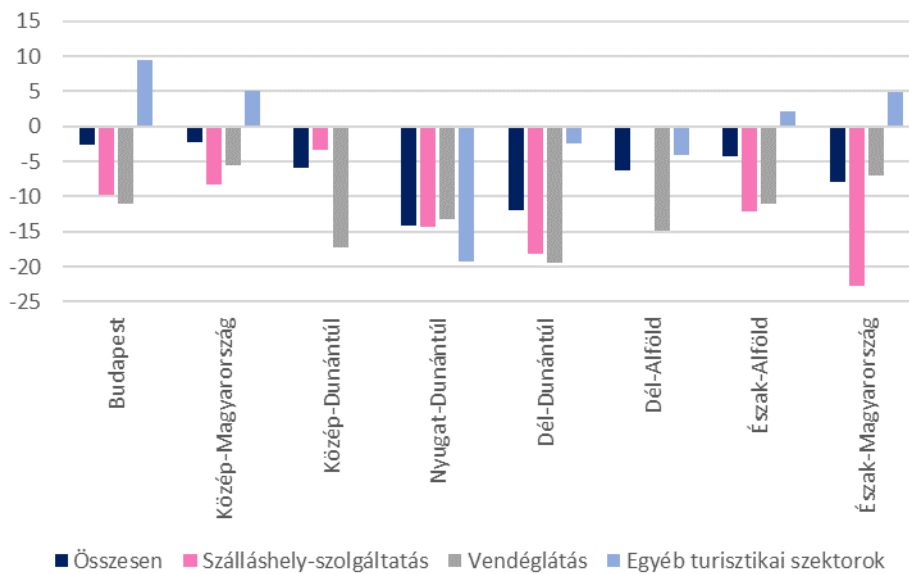
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott/romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult/javul)

Az alszektorok közül az egyéb turisztikai szektor (25 pontos növekedés 2022. decemberhez képest), létszámkategóriák közül a 3-5 fős kategória (20 pontos növekedés), míg az alindexek közül a működési költségek alindexe (25 pontos növekedés) javult legnagyobb mértékben.

A teljes turisztikai szektort tekintve a régiók közül mind kedvezőtlen kilátásokat jelzett, ugyanakkor közülük Közép-Magyarország esetében e kilátások épphogy csak negatívak.

TKI index régiók szerint - 2023. december (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A **szálláshely-szolgáltatás konjunktúrája Közép-Dunántúlon és Dél-Alföldön stagnálás közeli, míg a többi régióban negatív.** A **vendéglátásban mindenhol kedvezőtlen a helyzet,** ugyanakkor legkevésbé Közép-Magyarországon. Az egyéb turisztikai alszektorban három régióban enyhén javuló a helyzet, ezek Közép-Magyarország, Észak-Alföld és Észak-Magyarország.

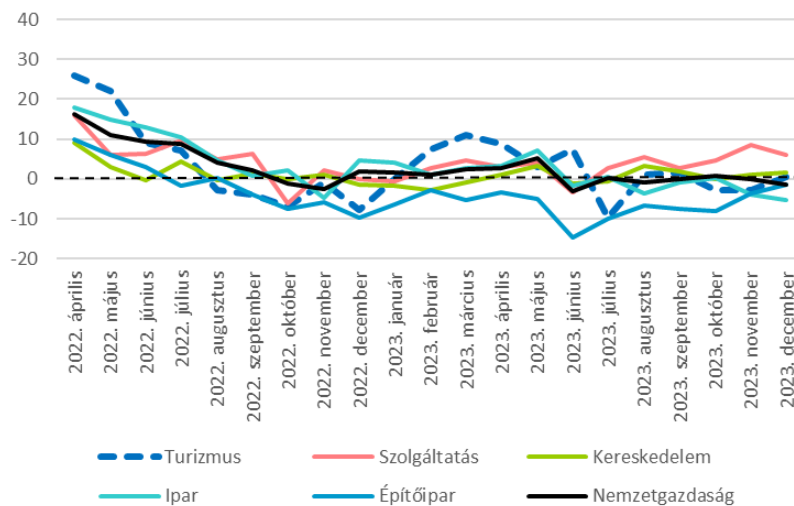
A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **-1 ponton** áll, mely azt mutatja, hogy **stagnált a kereslet¹ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt.** **Az elmúlt hónaphoz képest 3 ponttal nőtt az index értéke.** Az egyes alszektorok erősen eltérnek e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban negatív (mindkét esetben -7 pont), az egyéb turisztikai alszektorban azonban pozitív (+11 pont). **A következő három hónapra vonatkozóan 0 pontot mértünk** (az előző év azonos időszakához képest), **mely**

¹ Itt azért hasonlítottunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

egyrészt azt jelenti, hogy a cégek nem változtatják állományukat, ugyanakkor a helyzet az előző hónaphoz képest 2 ponttal javult. A decemberi indexérték novemberhez képest mindhárom alszektorban javulást jelez, a szálláshely-szolgáltatásban 0 pont (2 ponttal javult) a vendéglátásban -2 pont (4 ponttal javult), míg az egyéb turisztikai alszektorban +2 pont (3 ponttal javult).

A turizmus foglalkoztatási várakozás indexe (0 pont) 2023. decemberben elmaradt a GKI EU számára végzett konjunktúrakutatásában mért, a szolgáltatási szektorra számított index értéktől (+6 pont), azonban a nemzetgazdasági átlagot (-1 pont) kissé, az építőipar és az ipar indexét (-2, illetve -5 pont) ennél jelentősebben haladta meg.

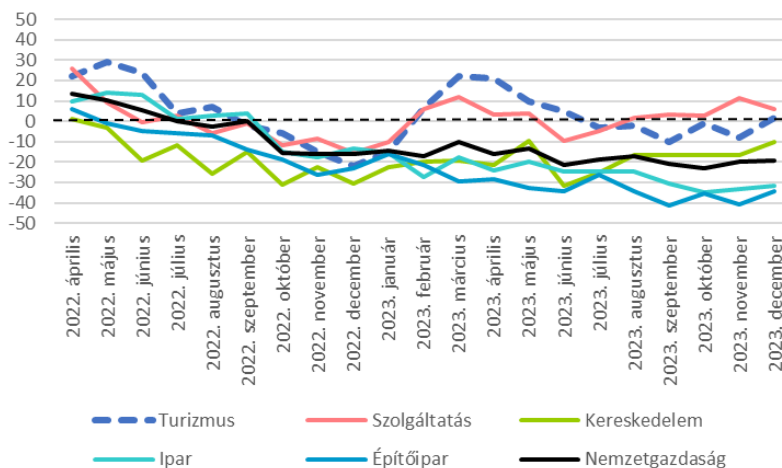
Ágazatok foglalkoztatási várakozás indexe - 2022. április - 2023. december (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A turizmus **teljesítmény várakozások indexe** (a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számát, a vendéglátásban a vendégek számát, az egyéb turisztikai szektorban tevékenységtől függően a vendégek/ügyfelek/foglalások számát méri) **10 ponttal +2 pontra nőtt 2023. decemberben. Az index értéke 20 ponttal meghaladja a 2022. decemberit**, így az ágazat sokkal kedvezőbb helyzetét mutatja az egy évvel ezelőttihez képest. Ennek ellenére alacsonyabb, mint a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában mért szolgáltatási szektor index (+6 pont), ugyanakkor jelentősen meghaladja a nemzetgazdasági átlagot (-20 pont), valamint az építőipar (-34 pont), az ipar (-32 pont) és a kereskedelem (-10 pont) átlagait.

Ágazatok teljesítmény várakozás indexe - 2022. április - 2023. december (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest **a szállásadók 23%-a növekedést**, 44%-uk stagnálást, **33%-uk visszaesést vár a vendégejszakák számában. A vendéglátásban működők közül 17% vár vendégforgalom növekedést** az előző év azonos időszakához képest, míg 50% stagnálást, **33%-uk pedig visszaesést vetít előre.** Az **egyéb turisztikai szektorban** működők **45%-a vár ügyfélforgalom növekedést** az előző év azonos időszakához képest, míg **10%-uk visszaesést prognosztizál** (stagnálást 45% vár).

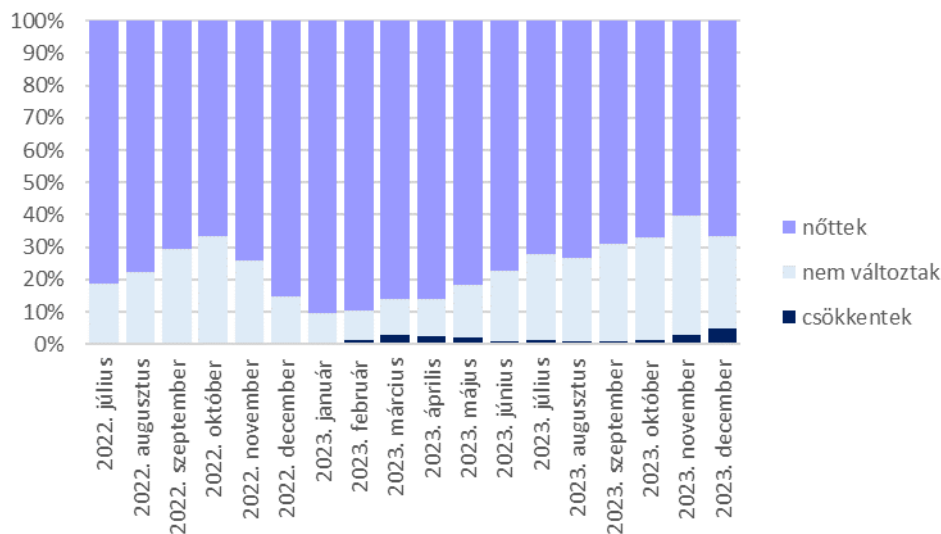
A **vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **stagnáló**, -1 ponton állt 2023. decemberben (3 pontos növekedést mértünk novemberhez képest). A mutató a legalacsonyabb, -18 pont a vendéglátásban (novemberhez képest 7 ponttal romlott), közel ilyen alacsony a szálláshely szolgáltatásban (-15 pont, novemberhez képest 10 ponttal romlott), míg jócskán pozitív az egyéb turisztikai szektorban (+29 pont, novemberhez képest 25 ponttal javult). Létszám kategóriák szerint a **cégek** előző év azonos időszakához mért **üzleti helyzete az alsó két és a felső csoportban javult** novemberhez képest, míg a 6-15 fős cégeknél romlott.

A turisztikai cégek 71%-a működési költségei² növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan az előző év azonos időszakához mérten, 22% esetében nem változtak e költségek, míg 7% jelzett csökkenést. A szálláshely-szolgáltatásban működő cégek 66%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg a vendéglátásban működők 65%-a, az egyéb turisztikai szektorokban működőknek 82%-a. **A működési költségek az elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához mérten átlagosan 21%-kal nőttek a szektorban** (ez kissé alacsonyabb a novemberben mért 22%-nál).

² Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

A működési költségek elmúlt 3 havi változásának arányai az előző év azonos időszakához képest csak alig módosultak az elmúlt néhány hónapban. Továbbra is a növekedést jelzők aránya a domináns, ugyanakkor a korábbiakkal ellentétben elkezdett csökkenni a stagnálást jelzők súlya, a növekedést jelzőké pedig emelkedni kezdett.

A működési költségek elmúlt 3 havi alakulásának mozgóátlaga az előző év azonos időszakához képest – 2022. július - 2023. december (megoszlás, %, 3 hónap mozgóátlaga)

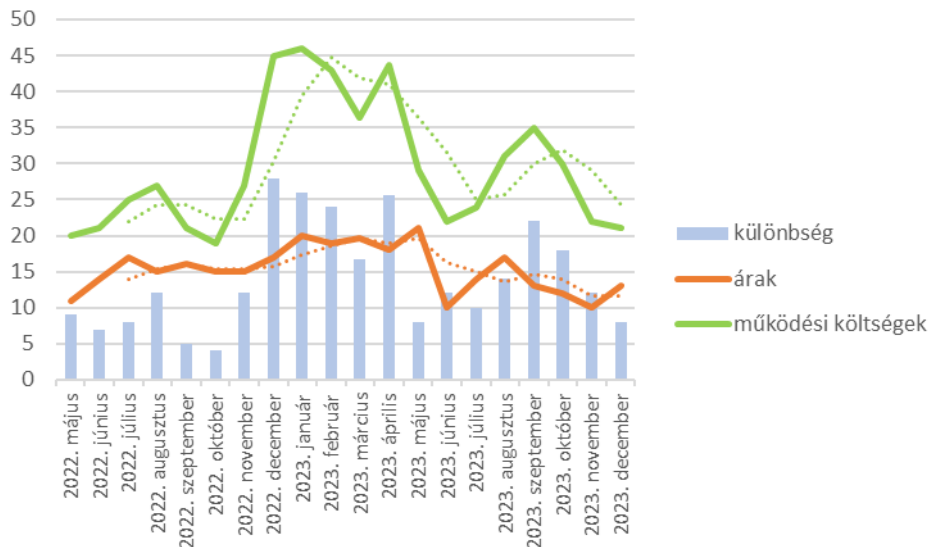
Forrás: GKI

A várt működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -21 ponton áll (vagyis a vállalkozások **költségemelkedést várnak**), mely a január-augusztusi összességében 48 pontos javulás és a szeptember-novemberi 19 pontos romlás után **decemberben** további **2 pontos csökkenést mutat**. A mutató értéke a szálláshely szolgáltatásban -20 pont, a vendéglátásban -15 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -30 pont. A vendéglátásban javult, a szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban romlott az index novemberhez képest. **Az elmúlt három hónap folyamatai azt mutatják, hogy tavalyhoz hasonlóan erős a szolgáltatókra nehezedő költségnyomás, ugyanakkor ennek mértéke jóval kisebb, mint a 2022-ben mért.**

2023. decemberben a turisztikai cégek 73%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (novemberben 50% volt ez az arány) **az előző év azonos időszakához mérten**, 25%-uk nem változtatott az árakon, míg csökkenést 2% jelzett. Létszámkategória szerinti bontásban a 3 főnél kisebb cégek emeltek árat a legkisebb arányban (58%). A 3-5 fős cégeknél 60%, a 6-15 fős cégeknél 66%, míg a legnagyobbaknál 77% emelt. **Az áremelkedés átlagosan 13%-os volt** (novemberben 10%-ot mértünk) **az előző év**

azonos időszakához mérten. Vagyis a működési költségek és a szolgáltatási árak emelkedése közötti olló decemberben tovább szűkült.

Árak és működési költségek változása az előző 3 hónapban az előző év azonos időszakához mérten - 2022. május - 2023. december (%)

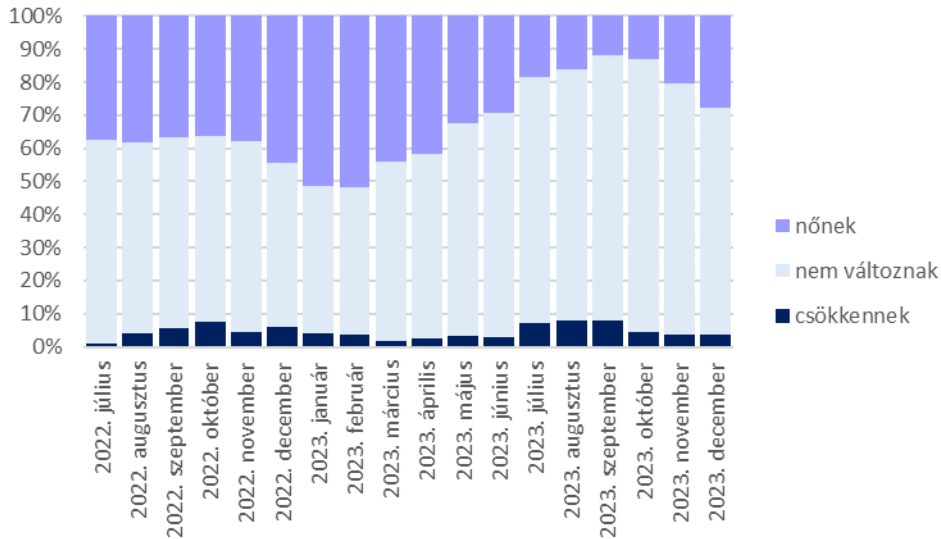

Forrás: GKI

Decemberben a turisztikai cégek 31%-a jelezte, hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát (novemberben 33% volt ez az arány), 67%-uk nem változtat az árakon, míg csökkentést 2% jelzett (előző hónapban 3%). A szálláshely-szolgáltatásban 28% az emelést tervezők aránya, a vendéglátásban 40%, az egyéb turisztikai szektorokban 24%. **A turisztikai cégek 25%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog (mely arány 8 százalékponttal nőtt novemberhez képest).**

Az árak következő 3 havi változásának arányait (3 havi mozgóátlag alapján) tekintve jól látszik, hogy a februári mélypont óta szeptemberig csökkent az áremelést tervezők aránya, az ezt követő három hónapban azonban újra nőtt.

Az árak következő 3 havi alakulásának mozgóátlaga – 2022. július - 2023. december (megoszlás, %, 3 hónap mozgóátlaga)

Forrás: GKI

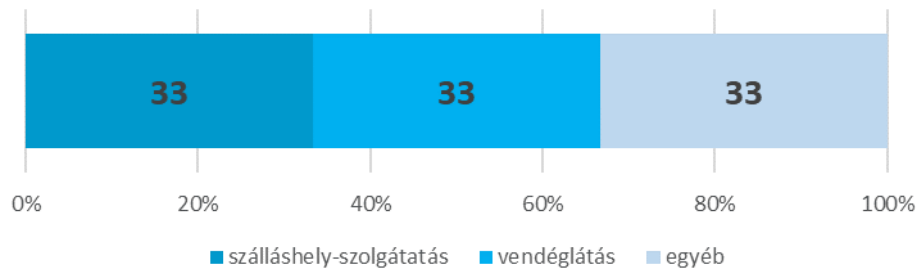
Az **üzleti tevékenység eredményének indexe** a jelenhez képest a következő három hónapra -5 ponton áll, mely **4 pontos javulást mutat novemberhez képest** (2022. decemberhez képest ez 22 pontos javulást jelent). **Novemberhez képest a szálláshelyszolgáltatásban 9 ponttal -9 pontra, a vendéglátásban 1 ponttal -7 pontra, az egyéb turisztikai szektorban 4 ponttal -5 pontra nőtt az eredményességi index.**

A **turisztikai cégek 37%-a gondolkodik a következő 1 évben fejlesztésben**, mely kissé magasabb arány, mint az 1 hónappal ezelőtt mért 34%.

A VÁLASZADÓK JELLEMZŐI

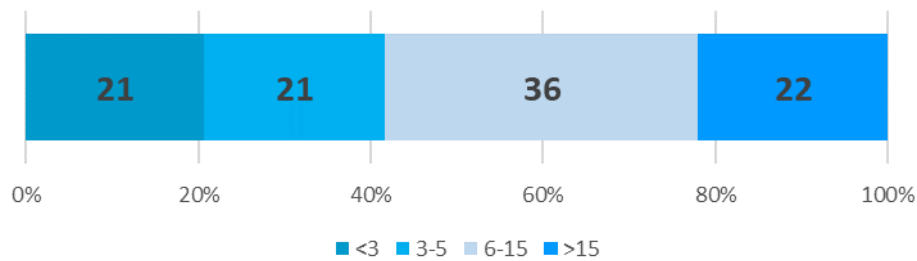
A 2023. decemberi felmérésben - hasonlóan a korábbiakhoz - minden alszektor egyharmados arányt képviselt (mivel a válaszadói mintát az árbevétel arányok alapján alakítottuk ki). A válaszadói mintában 21%-ot képviselnek a 3 főnél kevesebbet foglalkoztató cégek, 21%-ot a 3-5 fős vállalkozások, 36%-kal vannak jelen a 6-15 fősök, míg 22%-os arányt képviselnek a 15 főnél nagyobb cégek.

A válaszadó minta megoszlása alágazatok szerint - 2023. december (%)

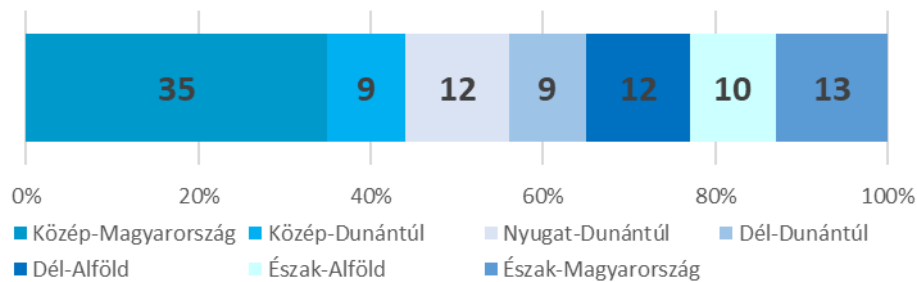
Forrás: GKI

A válaszadó minta megoszlása létszám kategóriák szerint - 2023. december (2022. évi foglalkoztatott létszám főben, %)

Forrás: GKI

A válaszadó minta megoszlása régiók szerint - 2023. december (%)

Forrás: GKI

TURIZMUS KONJUNKTÚRA INDEX

Módszer

A Turizmus Konjunktúra Index (TKI) egy kompozit mutató, mely öt különböző alindexének átlagaként kerül kiszámításra. A TKI index kalkulációjánál megfelelő súlyozás használatával figyelembe vesszük a válaszadó cégek méretét (foglalkoztatottak száma), valamint a turizmus és vendéglátás egyes ágazatainak súlyát. Utóbbit a nemzetgazdaságból képviselt részesedés (alszektor értékesítésének összesített nettó árbevétele) alapján állítjuk elő. Ennek értelmében a két legnagyobb alszektor közül a szálláshely szolgáltatás 29%-os, a vendéglátás pedig 43%-os súllyal szerepel a kalkulációban, míg a többi kisebb alszektor összesített súlya 28%.

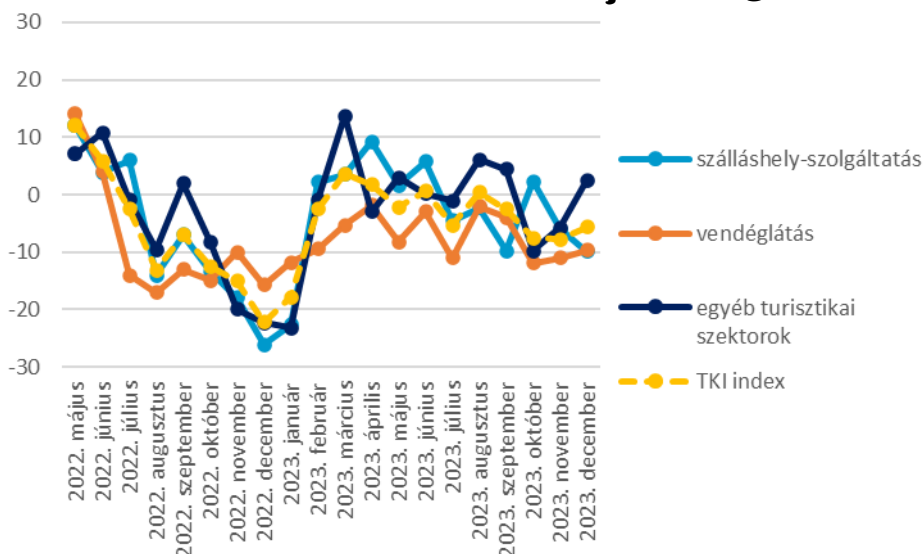
Mind a TKI indexet, mind pedig alindexeit az Európai Unió konjunktúra módszertanához igazodva -100 és +100 közötti skálán értelmezzük (a felmérés kérdőíveiben szereplő, szimmetrikus 1-től 5-ig terjedő skálát transzponáljuk a -100 és +100 közötti skálára). Utóbbi módszertan elősegíti a negatív és a pozitív egyenlegek/válaszok jobb elkülönülését, jobban érzékelteti a havi szintű elmozdulásokat, valamint kiszűri a neutrális válaszokat. Az indexek mellett a többi konjunkturális kérdés elemzésénél is ezt a módszertant használtuk.

A TKI index megalkotásához **öt alindexet használunk, mindegyiknek 20-20% súlyt biztosítva**. Az alindexek a szokásos konjunktúra felmérések alindexeihez hasonlóan mérik egyrészt az **ágazat foglalkoztatási helyzetét** a közelmúltra és a közeljövőre nézve, az ágazat közelmúltbeli és közeljövőbeli **teljesítményét**, valamint a **működési költségek alakulását**. Mivel utóbbit inverz módon értelmezzük (hiszen itt a negatív válasz mutatja a kedvező irányt), ezért értékét az index megalkotásánál -1-gyel szorozzuk.

Az index és összetevőinek alakulása

A TKI index 2023. decemberben -6 ponton állt (-100 és +100 közötti skálán értelmezve), mely azt jelenti, hogy az ágazat szereplői helyzetüket enyhén romlónak érzékelik. Az index értéke **2 ponttal nőtt az év utolsó hónapjában**, illetve jelentősen, **16 ponttal haladja meg az egy évvel ezelőtti értékét. A szálláshely szolgáltatásban csökkent az index**, míg a **vendéglátásban enyhén, az egyéb turisztikai szektorban jelentősen emelkedett.**

A TKI index alszektorok szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

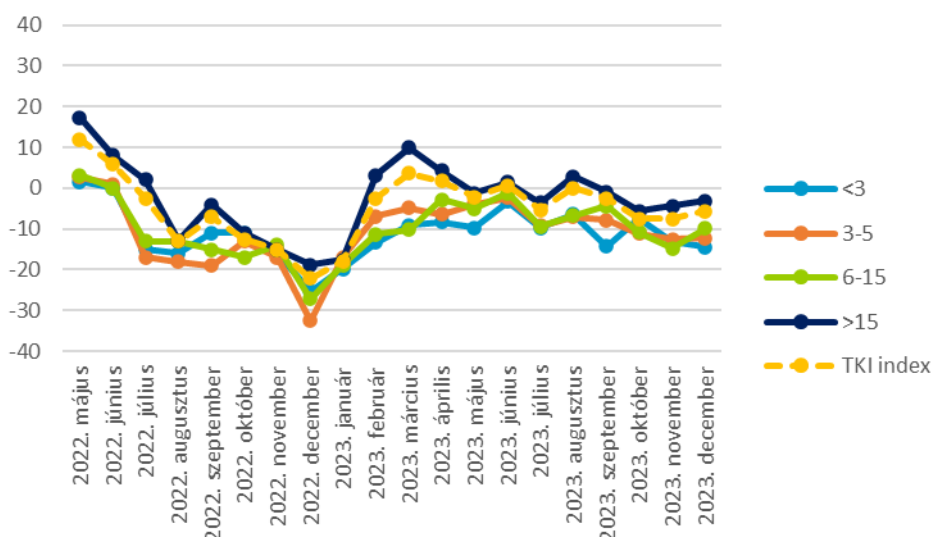

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

Létszámkategóriák szerinti bontás alapján **a konjunktúraindex értéke a 3-5 fős, a 6-15 fős és a 15 fő felletti méretkategóriákban nőtt, míg a legkisebb kategóriákban csökkent.** Az elmúlt egy évben folyamatosan a legnagyobb létszámkategóriába tartozó cégek voltak a legkevésbé pesszimisták.

A TKI index létszámkategóriák szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

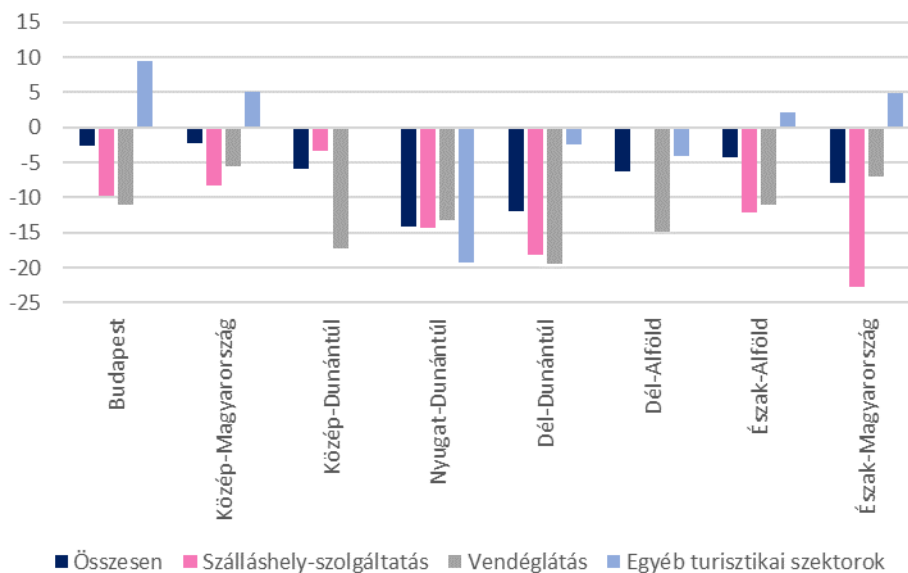

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A teljes turisztikai szektort tekintve a régiók közül mindegyik kedvezőtlen kilátásokat jelzett, ugyanakkor közülük Közép-Magyarország esetében e kilátások épphogy csak negatívak.

TKI index régiók és szektorok szerint - 2023. december (pont)

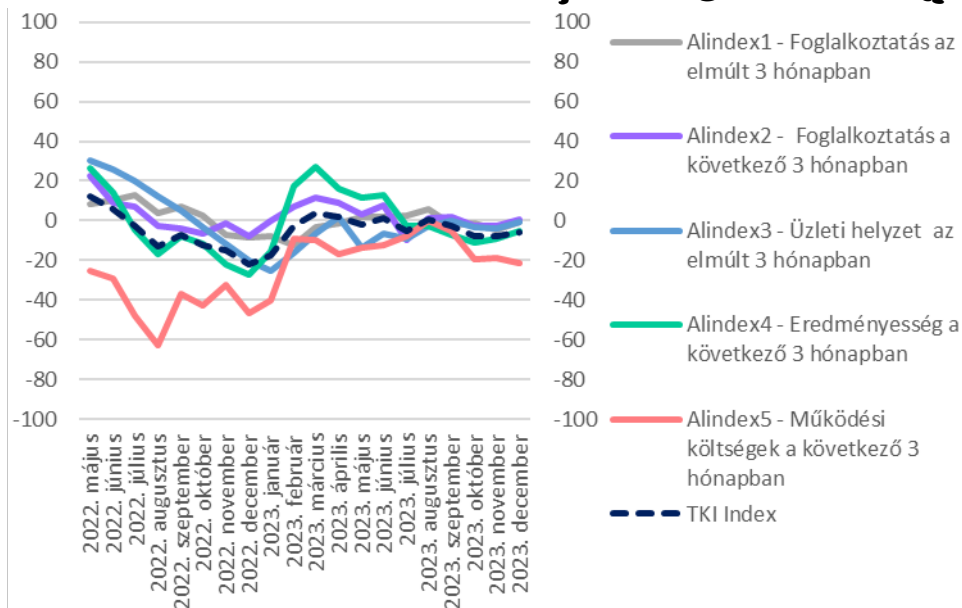
Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javul)

A TKI index egyes összetevő alindexei -100 és +100 közötti skálán mérve az alábbiak szerint alakultak:

- Index1: A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **-1 ponton** áll, mely azt mutatja, hogy **szinte stagnált a kereslet³ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. Az elmúlt hónaphoz képest 3 ponttal nőtt az index értéke.** Az egyes alszektorok erősen eltérnek e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban negatív (mindkét esetben -7 pont), az egyéb turisztikai alszektorban azonban pozitív (+11 pont).

³ Itt azért hasonlítottunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

A TKI index és alindexei - 2022. május - 2023. december (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott/romlik, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult/javul)

- Index2: **A következő három hónapra a foglalkoztatást illetően 0 pontot mértünk** (az előző év azonos időszakához képest), **mely egyrészt azt jelenti, hogy a cégek nem változtatják állományukat, ugyanakkor a helyzet az előző hónaphoz képest 2 ponttal javult.** A decemberi indexérték mindhárom alszektorban javulást jelez, a szálláshely-szolgáltatásban 0 pont (2 ponttal javult novemberhez képest) a vendéglátásban -2 pont (4 ponttal javult novemberhez képest), míg az egyéb turisztikai alszektorban +2 pont (3 ponttal javult novemberhez képest).
- Index3: A **vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **stagnáló**, -1 ponton állt 2023. decemberben (3 pontos növekedést mértünk novemberhez képest). A mutató a legalacsonyabb, -18 pont a vendéglátásban (novemberhez képest 7 ponttal romlott), közel ilyen alacsony a szálláshely szolgáltatásban (-15 pont, novemberhez képest 10 ponttal romlott), míg jócskán pozitív az egyéb turisztikai szektorban (+29 pont, novemberhez képest 25 ponttal javult). Létszám kategóriák szerint a **cégek** előző év azonos időszakához mért **üzleti helyzete az alsó két és a felső csoportban javult** novemberhez képest, míg a 6-15 fős cégeknél romlott.
- Index4: Az **üzleti tevékenység eredményének indexe** a jelenhez képest a következő három hónapra -5 ponton áll, mely **4 pontos javulást mutat novemberhez képest** (2022. decemberhez képest ez 22 pontos javulást jelent). **Novemberhez képest a szálláshely-szolgáltatásban 9 ponttal -9**

pontra, a vendéglátásban 1 ponttal -7 pontra, az egyéb turisztikai szektorban 4 ponttal -5 pontra nőtt az eredményességi index.

- Index5: **A várt működési költségek indexe**, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -21 ponton áll (vagyis a vállalkozások **költségemelkedést várnak**), mely a január-augusztusi összességében 48 pontos javulás és a szeptember-novemberi 19 pontos romlás után **decemberben további 2 pontos csökkenést mutat**. A mutató értéke a szálláshely szolgáltatásban -20 pont, a vendéglátásban -15 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -30 pont. A vendéglátásban javult, a szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban romlott az index novemberhez képest. **Az elmúlt három hónap folyamatai azt mutatják, hogy tavalyhoz hasonlóan erős a szolgáltatókra nehezedő költségnyomás, ugyanakkor ennek mértéke jóval kisebb, mint a 2022-ben mért.**

A FELMÉRÉS TOVÁBBI EREDMÉNYEI

Foglalkoztatás

A felmérésben résztvevő vállalatok **átlagosan 14 főt foglalkoztattak 2022-ben**, a vendéglátásban 15 főt, a szálláshely-szolgáltatásban 13 főt, míg az egyéb turisztikai szektorban működő cégeknél 14 főt. A foglalkoztatott létszámból átlagosan 9%-ot tesznek ki a gyakornokok vagy külsősök.

A **foglalkoztatott létszám alakulása az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **-1 ponton** áll, mely azt mutatja, hogy **stagnált a kereslet⁴ a turisztikai ágazatban igényelt munkaerő iránt. Az elmúlt hónaphoz képest 3 ponttal nőtt az index értéke.** Az egyes alszektorok erősen eltérnek e tekintetben: a mutató a szálláshely-szolgáltatásban és a vendéglátásban negatív (mindkét esetben -7 pont), az egyéb turisztikai alszektorban azonban pozitív (+11 pont).

Foglalkoztatott létszám változása - 2023. november - 2023. december (pont)

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökkent/csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nőtt/nő)

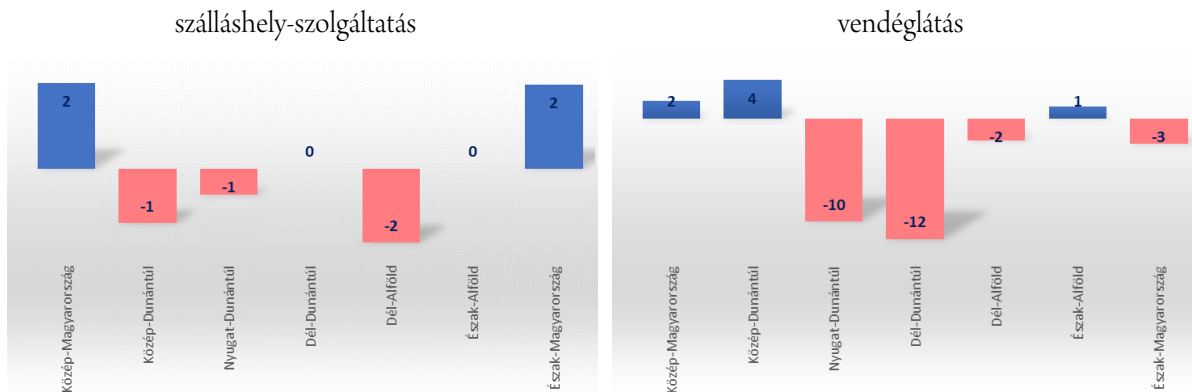
A következő három hónapra vonatkozóan 0 pontot mértünk (az előző év azonos időszakához képest), **mely egyrészt azt jelenti, hogy a cégek nem változtatják állományukat, ugyanakkor a helyzet az előző hónaphoz képest 2 ponttal javult.** A decemberi indexérték mindhárom alszektorban javulást jelez, a szálláshely-szolgáltatásban 0 pont (2 ponttal javult novemberhez képest) a vendéglátásban -2 pont (4 ponttal

⁴ Itt azért hasonlítottunk az előző évhez, mert a szektorban jelentős a szezonális, melyet célszerű kiszűrni.

javult novemberhez képest), míg az egyéb turisztikai alszektorban +2 pont (3 ponttal javult novemberhez képest).

A szálláshely-szolgáltatásban a Központi Régióban és Észak-Magyarországon, a vendéglátásban szintén a Központi Régióban, Közép-Dunántúlon és Észak-Alföldön várható enyhe létszámbővülés.

Foglalkoztatott létszám várható változása a következő 3 hónapban (pont)

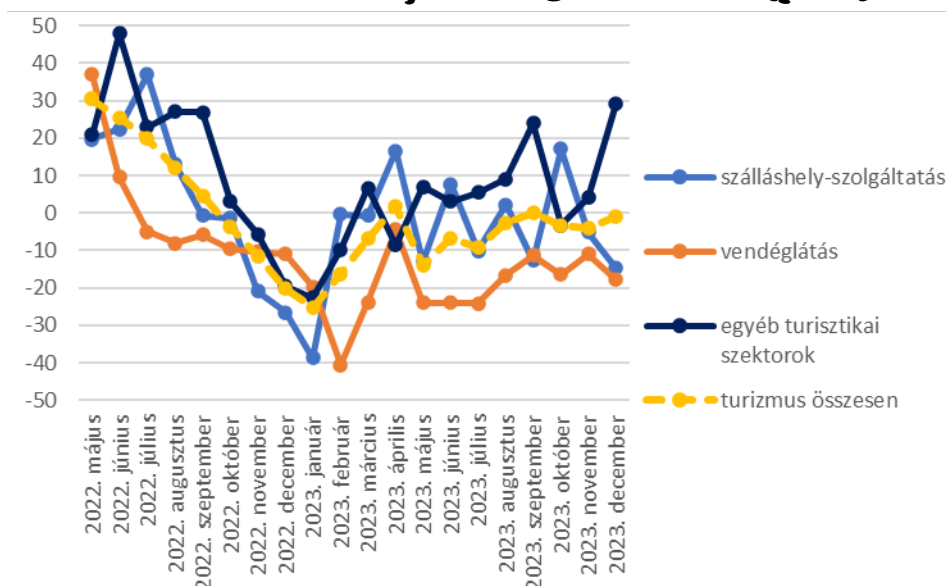

Forrás: GKI; Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökkent/csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nőtt/nő)

Üzleti helyzet, teljesítmény

A **vállalkozások átlagos üzleti helyzete az elmúlt három hónapban** az előző év azonos időszakához képest **stagnáló**, -1 ponton állt 2023. decemberben (3 pontos növekedést mértünk novemberhez képest). A mutató a legalacsonyabb, -18 pont a vendéglátásban (novemberhez képest 7 ponttal romlott), közel ilyen alacsony a szálláshely szolgáltatásban (-15 pont, novemberhez képest 10 ponttal romlott), míg jócskán pozitív az egyéb turisztikai szektorban (+29 pont, novemberhez képest 25 ponttal javult). Létszám kategóriák szerint a **cégek** előző év azonos időszakához mért **üzleti helyzete az alsó két és a felső csoportban javult** novemberhez képest, míg a 6-15 fős cégeknél romlott.

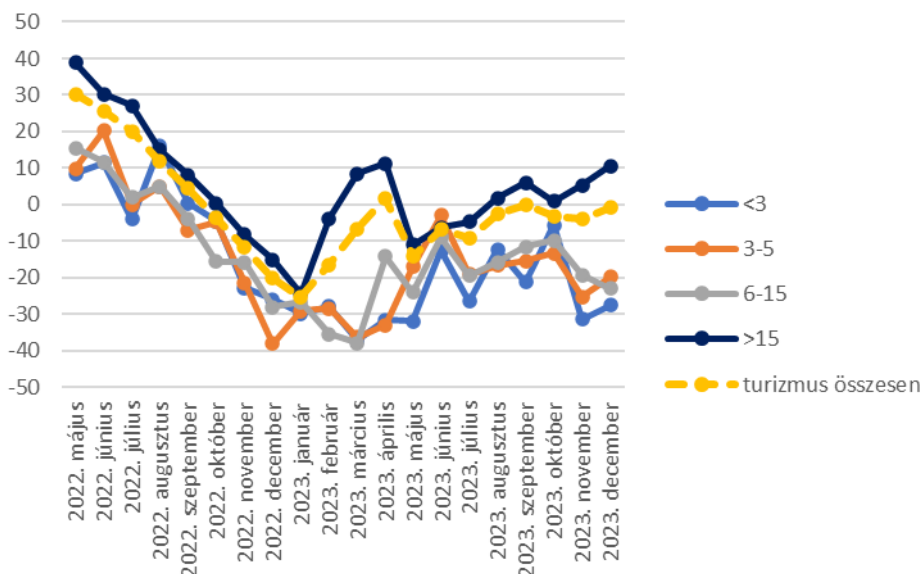
Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban alszektorok szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

Az üzleti helyzet alakulása az elmúlt három hónapban létszám kategória szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

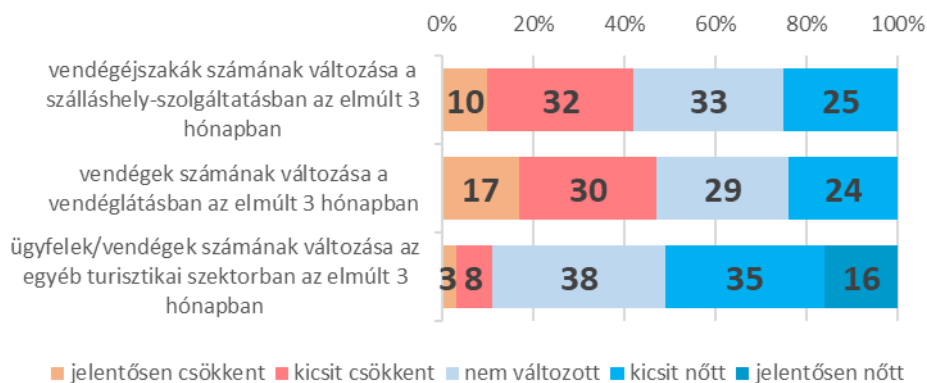
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen romlott, +100 pedig azt, hogy jelentősen javult)

A **vendégejszakák számában** a szállásadók **25%-a** jelzett növekedést (jelentős mértékűt azonban senki) **az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan az előző év azonos időszakához képest**, míg 42%-uk számolt be visszaesésről (10% jelentős mértékűről). A **vendéglátásban** működők teljesítménye kedvezőtlenebb volt, **24%-uk számolt be vendégforgalom növekedésről** (jelentős mértékűről senki sem jelzett) **az előző év**

azonos időszakához képest, míg **47% számolt be visszaesésről** (17% jelentős mértékűről).

Alágazati teljesítmény változása az elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2023. december (megoszlás, %)

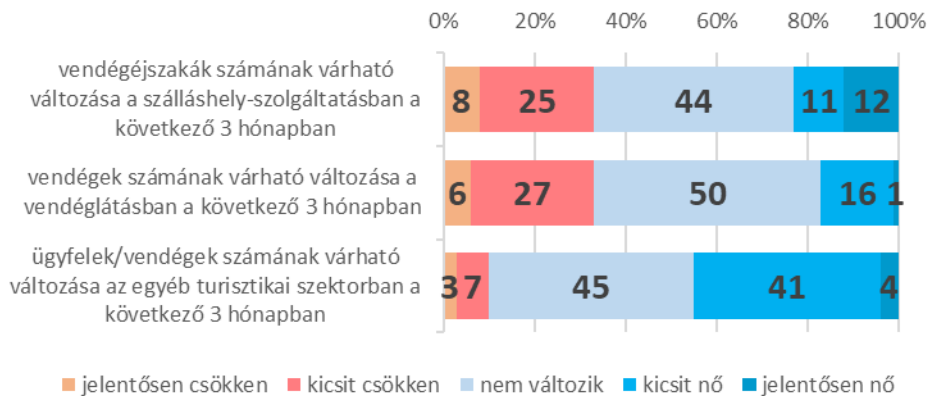
Forrás: GKI

Az **egyéb turisztikai szektorban** működők teljesítménye kedvezőbb a másik kettőnél, **51%-uk számolt be ügyfélforgalom növekedésről** (16% jelentős mértékűről) **az előző év azonos időszakához képest**, míg **11% számolt be visszaesésről** (3% jelentős mértékűről).

A turizmus **teljesítmény várakozások indexe** (a szálláshely-szolgáltatásban vendégéjszakák számát, a vendéglátásban a vendégek számát, az egyéb turisztikai szektorban tevékenységtől függően a vendégek/ügyfelek/foglalások számát méri) **10 ponttal +2 pontra nőtt 2023. decemberben. Az index értéke 20 ponttal meghaladja a 2022. decemberit**, így az ágazat sokkal kedvezőbb helyzetét mutatja az egy évvel ezelőttihez képest. Ennek ellenére a mutató alacsonyabb, mint a GKI EU számára készülő konjunktúrakutatásában mért szolgáltatási szektor indexé (+6 pont), ugyanakkor jelentősen meghaladja a nemzetgazdasági átlagot (-20 pont), valamint az építőipar (-34 pont), az ipar (-32 pont), valamint a kereskedelem (-10 pont) átlagait.

A következő három hónapban az előző év azonos időszakához képest **a szállásadók 23%-a növekedést**, 44%-uk stagnálást, s **33%-uk visszaesést vár a vendégéjszakák számában. A vendéglátásban működők közül 17% vár vendégforgalom növekedést** az előző év azonos időszakához képest, míg 50% stagnálást, **33%-uk pedig visszaesést vetít előre. Az egyéb turisztikai szektorban működők 45%-a vár ügyfélforgalom növekedést** az előző év azonos időszakához képest, míg **10%-uk visszaesést prognosztizál** (stagnálást 45% vár).

Alágazati teljesítmény várható változása a következő 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest - 2023. december (megoszlás, %)

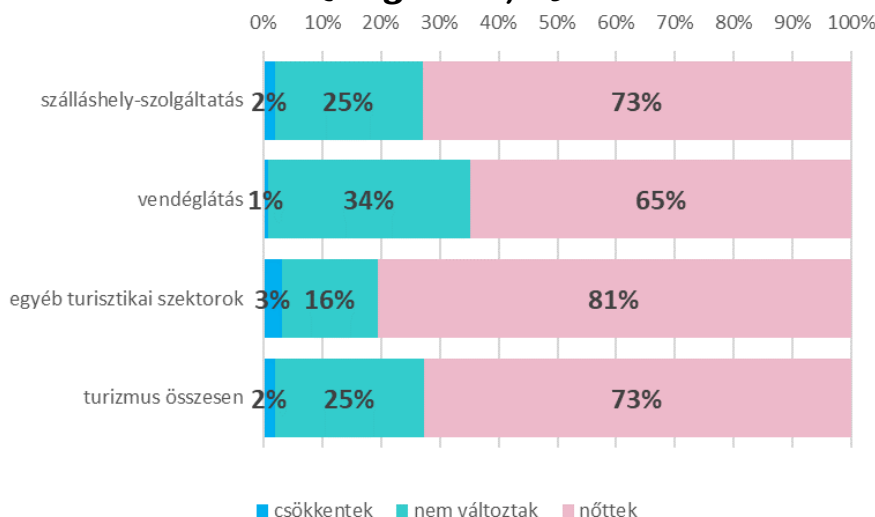

Forrás: GKI

Árak, költségek

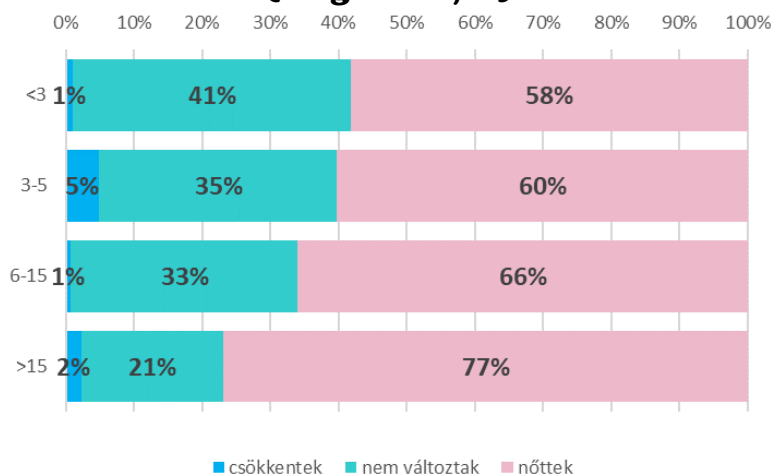
2023. decemberben a turisztikai cégek 73%-a szolgáltatási árainak növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan (novemberben 50% volt ez az arány) **az előző év azonos időszakához mérten**, 25%-uk nem változtatott az árakon, míg csökkenést 2% jelzett. Létszámkategória szerinti bontásban a 3 főnél kisebb cégek emeltek árat a legkisebb arányban (58%). A 3-5 fős cégeknél 60%, a 6-15 fős cégeknél 66%, míg a legnagyobbaknál 77% emelt. **Az áremelkedés átlagosan 13%-os volt** (novemberben 10%-ot mértünk) **az előző év azonos időszakához mérten. Vagyis a működési költségek és a szolgáltatási árak emelkedése közötti olló decemberben tovább szűkült.**

Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. december (megoszlás, %)

Forrás: GKI

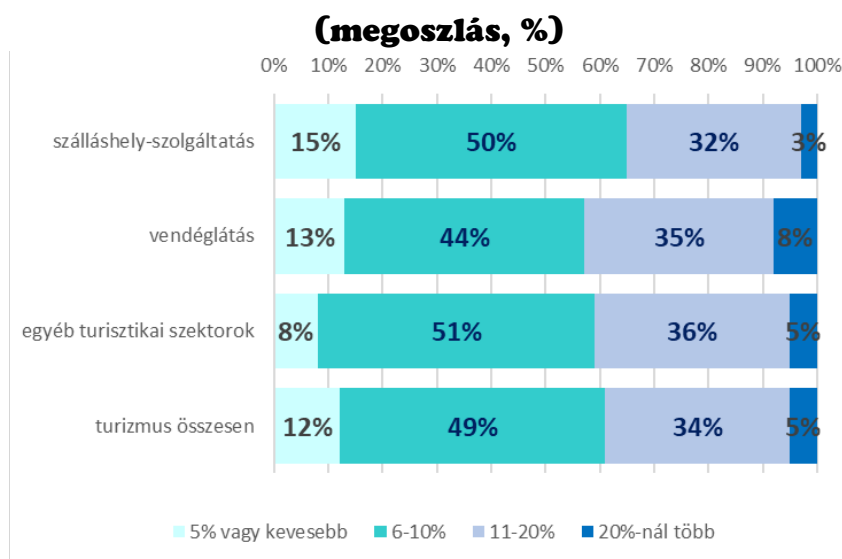
Az árak alakulása az elmúlt 3 hónapban létszámkategória szerint - 2023. december (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az áremelést végrehajtó turisztikai cégek 12%-a 5%-kal vagy ennél kisebb mértékben növelte árait az előző év azonos időszakához képest, 49%-a 6-10% között (a legtöbb cég e kategóriába esik), 34%-a 11-20% között, míg a fennmaradó 5%-a ennél is többen emelt. A szálláshely-szolgáltatásban a szállásadók 15%-a 6% alatti, 50%-a 6-10% közötti emelést valósított meg, míg 35%-uk ennél többet. A vendéglátásban a cégek 13%-a 6%-nál kisebb, 44%-a 6-10% közötti, míg 43%-a ennél nagyobb mértékben emelt. Az egyéb turisztikai szektorban működők 8%-a maximum 5%-ot emelt, 51%-a 6-10% között, míg 41%-a 10%-nál nagyobb ütemben emelte árait.

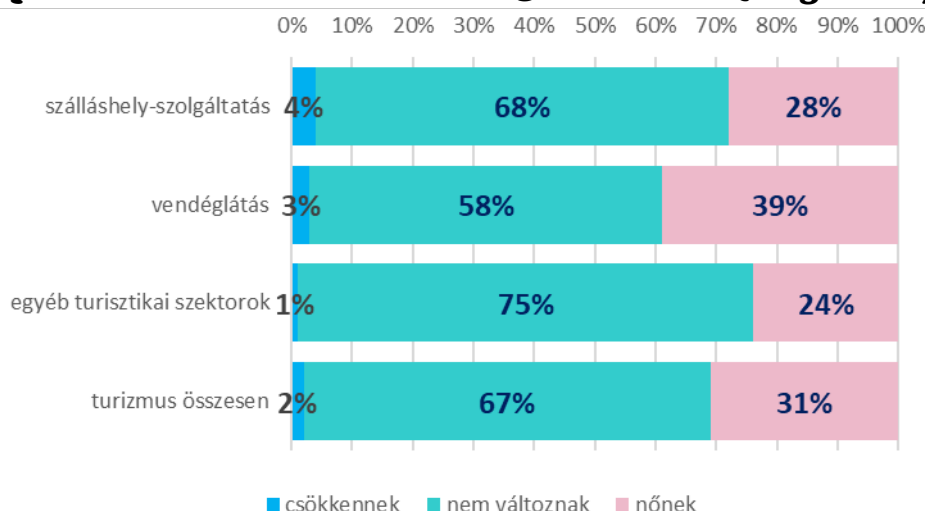
Az áremelés mértéke az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint - 2023. december

Forrás: GKI

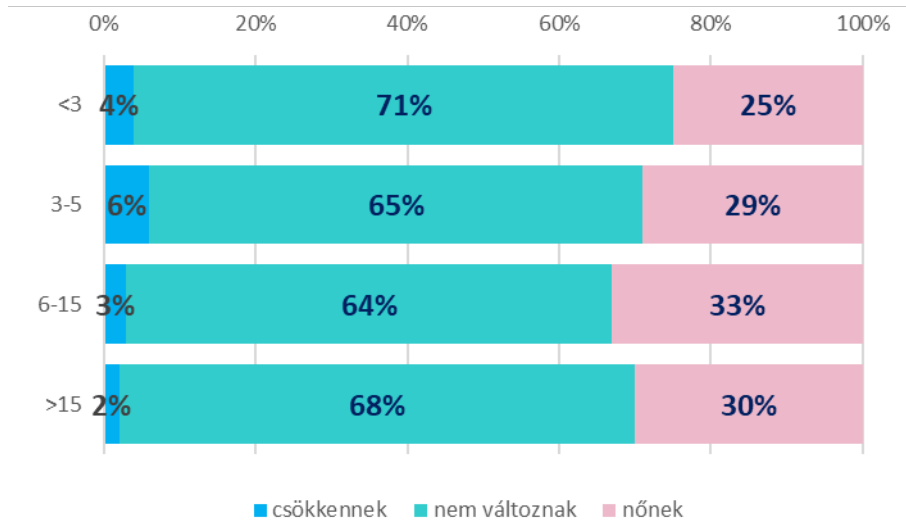
Decemberben a turisztikai cégek 31%-a jelezte, hogy a következő 3 hónapban várhatóan emelni fogja szolgáltatásának árát (novemberben 33% volt ez az arány), 67%-uk nem változtat az árakon, míg csökkentést 2% jelzett (előző hónapban 3%). A szálláshely-szolgáltatásban 28% az emelést tervezők aránya, a vendéglátásban 39%, az egyéb turisztikai szektorokban 24% tervez emelni. **A turisztikai cégek 25%-a a közelmúltban is emelt árat és a közeljövőben is emelni fog (mely arány 8 százalékponttal nőtt novemberhez képest).**

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2023. december (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak várható alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2023. december (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Az árak múltbeli és jövőbeli alakulása - 2023. december (megoszlás, teljes tábla=100%)

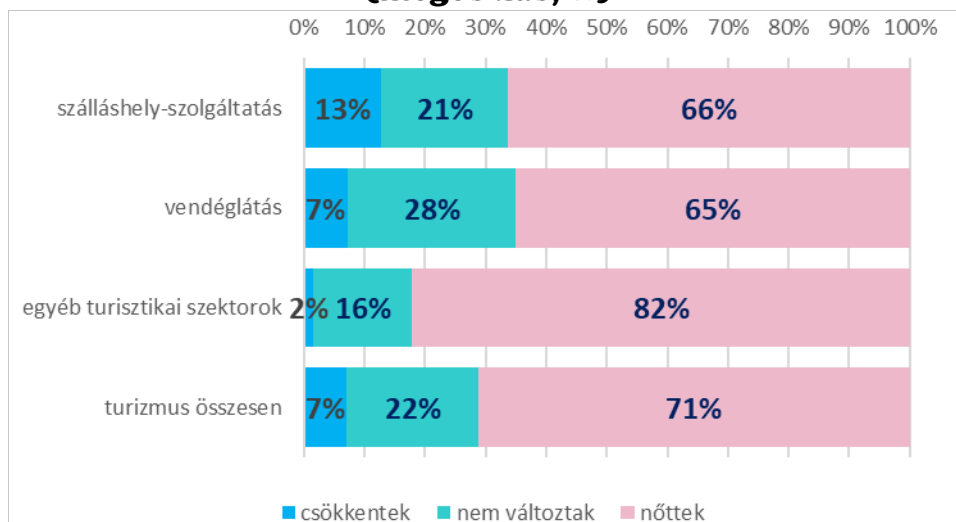
		elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához képest		
		csökkent	nem változott	nőtt
a következő 3 hónapban várhatóan a jelenlegihez képest	csökken	0%	1%	2%
	nem változik	2%	19%	46%
	nő	0%	5%	25%

Forrás: GKI

A turisztikai cégek 71%-a a működési költségei⁵ növekedéséről számolt be az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan az előző év azonos időszakához mérten, 22% esetében nem változtak e költségek, míg 7% jelzett csökkenést. A szálláshely-szolgáltatásban működő cégek 66%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről, míg a vendéglátásban működők 65%-a, az egyéb turisztikai szektorokban működőknek 82%-a.

⁵ Működési költségek: pl. energiaköltség, bérköltség, anyagköltség, karbantartási költség stb.

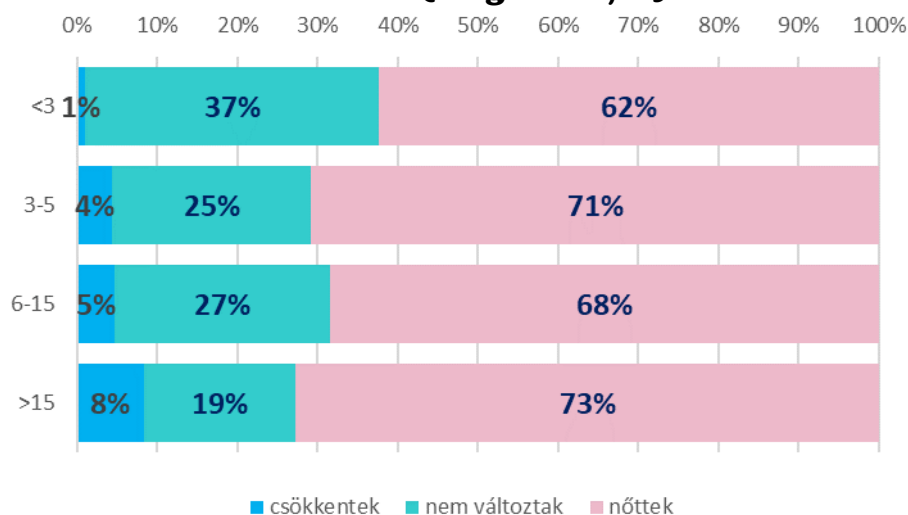
A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban alszektorok szerint az előző év azonos időszakához mérten - 2023. december (megoszlás, %)

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerint **a 15 főnél többet foglalkoztató cégek 73%-a számolt be működési költségeinek növekedéséről az elmúlt 3 hónapra vonatkozóan az előző év azonos időszakához mérten**, a 6-15 fősök 68%-a, a 3-5 fősök 71%-a, míg a náluk kisebbek 62%-a.

A működési költségek alakulása az elmúlt 3 hónapban létszám kategóriák szerint az előző év azonos időszakához mérten - 2023. december (megoszlás, %)

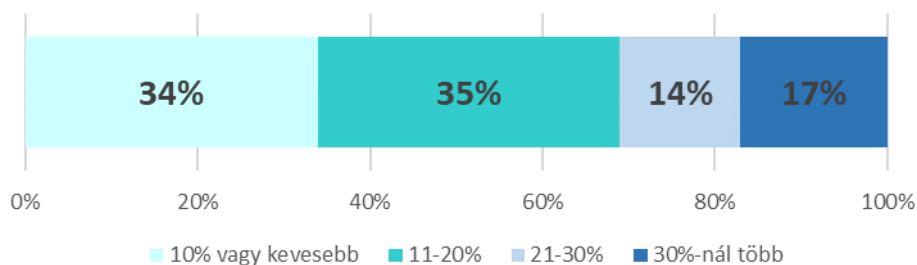

Forrás: GKI

A működési költségek az elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához mérten átlagosan 21%-kal nőttek a szektorban (ez kissé

alacsonyabb a novemberben mért 22%-nál). A turisztikai cégek 34%-a 10%-os vagy ennél kisebb költségnövekedést érzékelt, 35%-a 11-20% közöttit, 14%-a 21-30% közöttit, míg a fennmaradó 17% ennél is többet.

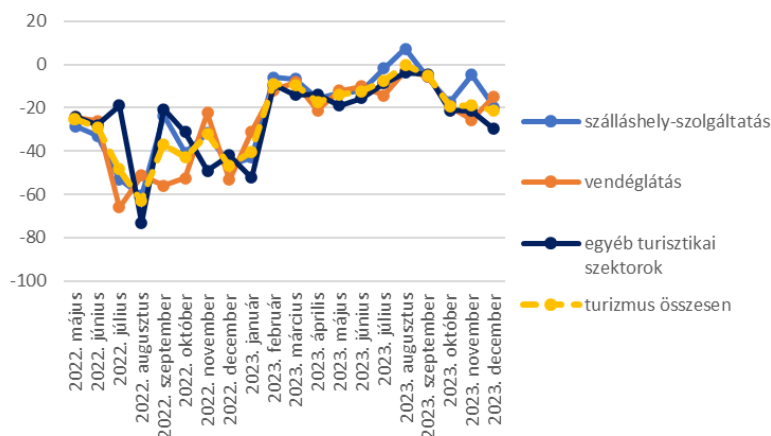
A működési költségek növekedésének mértéke az elmúlt 3 hónapban az előző év azonos időszakához mérten - 2023. december (megoszlás, %)

Forrás: GKI

A várt működési költségek indexe, mely a felmérés időpontjához képest mutatja e kiadások alakulását **a következő 3 hónapban**, -21 ponton áll (vagyis a vállalkozások **költségemelkedést várnak**), mely a január-augusztusi összességében 48 pontos javulás és a szeptember-novemberi 19 pontos romlás után **decemberben további 2 pontos csökkenést mutat**. A mutató értéke a szálláshely szolgáltatásban -20 pont, a vendéglátásban -15 pont, míg az egyéb turisztikai szektorban -30 pont. A vendéglátásban javult, a szálláshely-szolgáltatásban és az egyéb turisztikai szektorban romlott az index novemberhez képest. **Az elmúlt három hónap folyamatai azt mutatják, hogy tavalyhoz hasonlóan erős a szolgáltatókra nehezedő költségnyomás, ugyanakkor ennek mértéke jóval kisebb, mint a 2022-ben mért.**

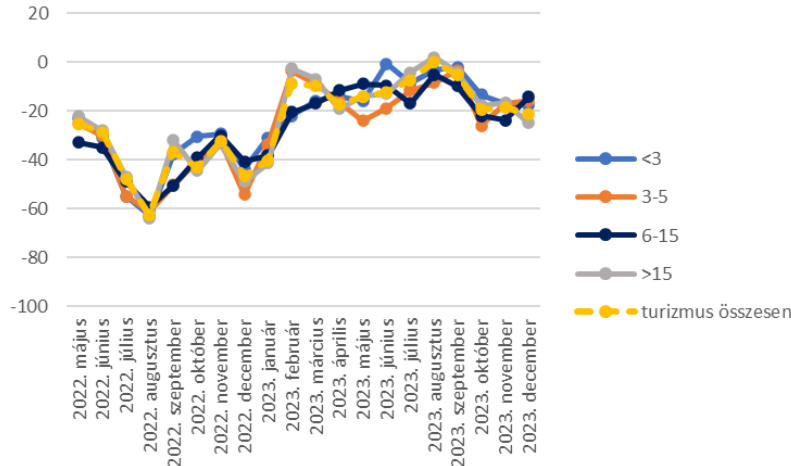
A működési költségek alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen nő, +100 pedig azt, hogy jelentősen csökken)

A működési költségek alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

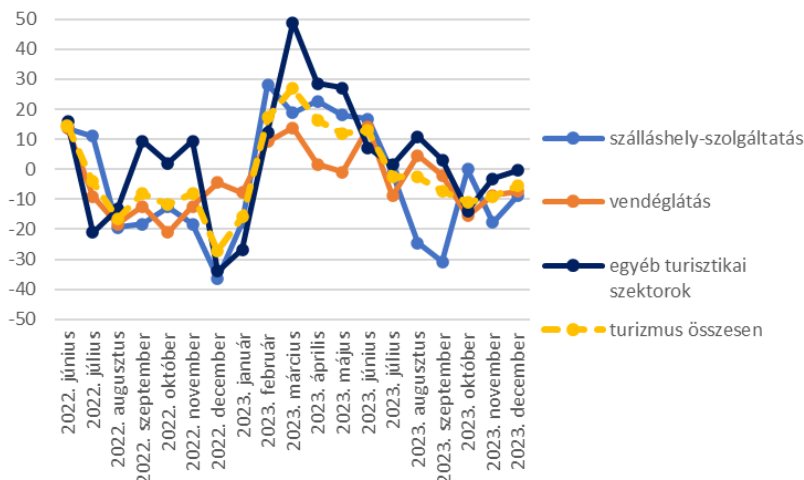
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen nő, +100 pedig azt, hogy jelentősen csökken)

Eredményesség

Az **üzleti tevékenység eredményének indexe** a jelenhez képest a következő három hónapra -5 ponton áll, mely **4 pontos javulást mutat novemberhez képest** (2022. decemberhez képest ez 22 pontos javulást jelent). **Novemberhez képest a szálláshelyszolgáltatásban 9 ponttal -9 pontra, a vendéglátásban 1 ponttal -7 pontra, az egyéb turisztikai szektorban 4 ponttal -5 pontra nőtt az eredményességi index.**

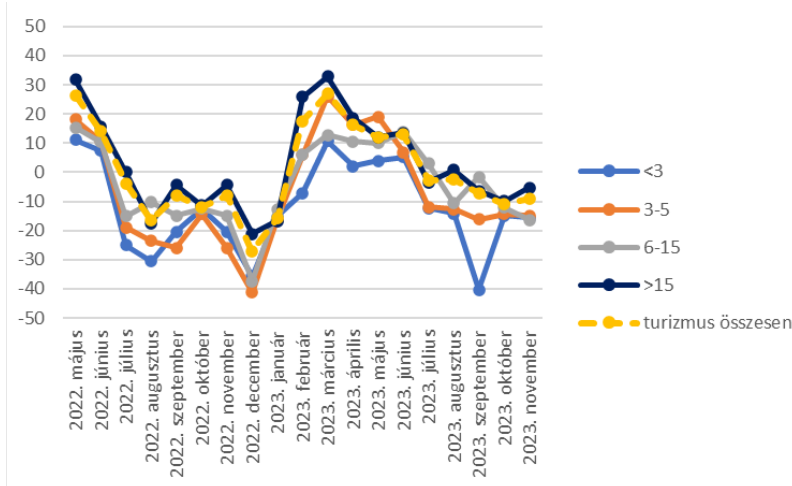
Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest alszektorok szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Az üzleti tevékenység eredményének alakulása a következő 3 hónapban a jelenlegihez képest létszámkategória szerint - 2022. május - 2023. december (pont)

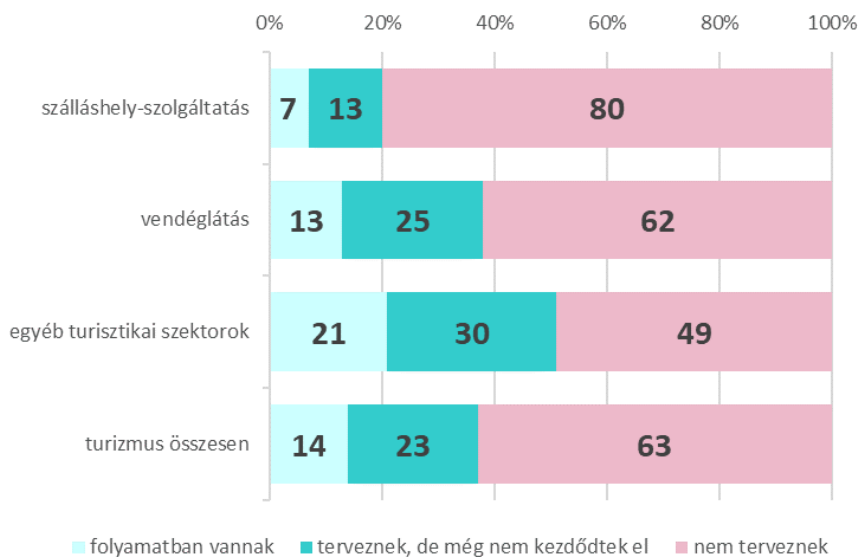
Forrás: GKI

Megjegyzés: -100-tól +100-ig terjedő skálán (ahol -100 azt jelenti, hogy jelentősen csökken, +100 pedig azt, hogy jelentősen nő)

Fejlesztések

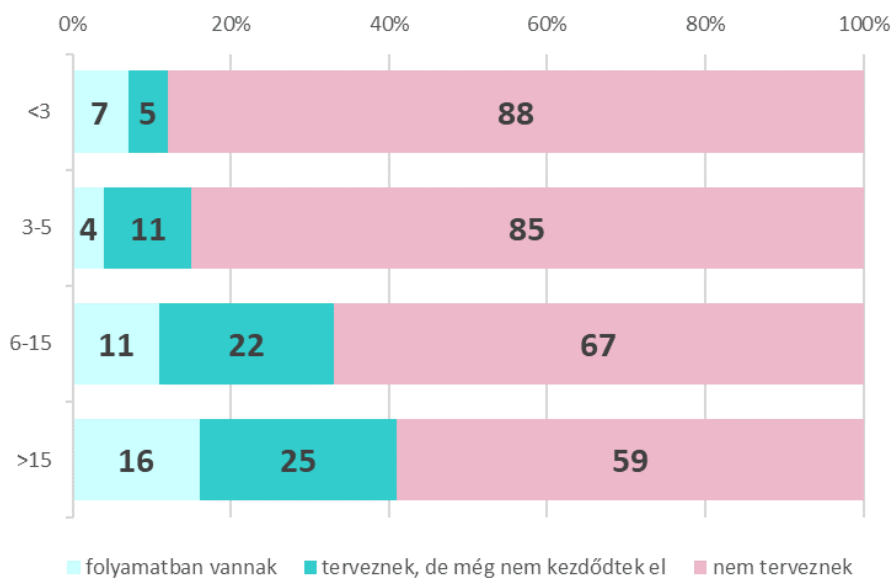
A **turisztikai cégek 37%-a gondolkodik a következő 1 évben fejlesztésben**, mely kissé magasabb arány, mint az 1 hónappal ezelőtt mért 34%. A cégek 63%-a nem tervez fejlesztést a következő egy évben. A szálláshely-szolgáltatásban érdekeltek 20%-a, a vendéglátásban működők 38%-a, míg az egyéb turisztikai szektorok cégeinek 51%-a fejleszt már most vagy a következő egy évben.

Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2023. december (megoszlás)

Forrás: GKI

Fejlesztési tervek a következő 12 hónapban - 2023. december (megoszlás)

Forrás: GKI

Létszám kategóriák szerinti bontást vizsgálva a 15 fő felettiek 41%-a fejleszt a következő 12 hónapban, utóbbiak közel egyharmada el is kezdte az ezzel járó beruházást. A 6-15 fősök esetében 33% tervez fejlesztést, a 3-5 fős cégeknek 15%-a, míg az ennél kisebbeknek 11%-a.